Kohtulahendite kogumik

KOHTUJURISTI ETTEPANEK
JULIANE KOKOTT
esitatud 28. aprillil 2022 [1]

Kohtuasi C-202/21 P

ABLV Bank AS (likvideerimisel)
versus

Ühtne Kriisilahendusnõukogu (SRB)

Apellatsioonkaebus – Pangandusliit – Krediidiasutuste ja teatavate investeerimisühingute ühtne kriisilahenduskord – Määrus (EL) nr 806/2014 (ühtse kriisilahenduskorra määrus) – Ühtne kriisilahendusfond – Krediidiasutuse *ex ante* osamaksed ühtsesse kriisilahendusfondi algse perioodi jooksul – Krediidiasutuse tegevusloa kehtetuks tunnistamine osamakseaasta jooksul – Komisjoni delegeeritud määrus (EL) 2015/63 – *Ex ante* osamaksetena tasutud summa ühe osa tagasimaksmisest keeldumine – Nõukogu rakendusmäärus (EL) 2015/81

I. Sissejuhatus

1. Selleks et saavutada pangandusliidu üks eesmärk – ei mingit kriisilahendust enam maksumaksjate arvel –, on lisaks investorite kahjumi jagamisele panga maksejõuetuse korral vaja alternatiivseid rahastuid, et vajaduse korral korraldada selle nõuetekohane kriisilahendus. [2]

2. Seetõttu loodi 1. jaanuaril 2016 ühtse kriisilahenduskorra määrusega [3] ühtne kriisilahendusfond (*Single Resolution Fund*, SRF), mille eesmärk on rahastada kriisilahendusmenetlusi ja mille rahalised vahendid pärinevad pangandusliidus osalevate liikmesriikide pangandussektorist [4]. Samal ajal kohustab pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiiv kõiki liikmesriike juba alates 1. jaanuarist 2015 looma vastava eesmärgi ja rahastusega riiklikud rahastud. [5]

[1] Algkeel: saksa.

[2] Vt ühtse kriisilahenduskorra määruse põhjendused 3 ja 19 (vt viide allpool 3. joonealuses märkuses) ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta direktiivi 2014/59/EL, millega luuakse krediidiasutuste ja investeerimisühingute finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse õigusraamistik ning muudetakse nõukogu direktiivi 82/891/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 2001/24/EÜ, 2002/47/EÜ, 2004/25/EÜ, 2005/56/EÜ, 2007/36/EÜ, 2011/35/EL, 2012/30/EL ja 2013/36/EL ning määruseid (EL) nr 1093/2010 ja (EL) nr 648/2012 (ELT 2014, L 173, lk 190; edaspidi „pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiiv“), põhjendused 5, 76 ja 104.

[3] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. juuli 2014. aasta määrus (EL) nr 806/2014, millega kehtestatakse ühtsed eeskirjad ja ühtne menetlus krediidiasutuste ja teatavate investeerimisühingute kriisilahenduseks ühtse kriisilahenduskorra ja ühtse kriisilahendusfondi raames ning millega muudetakse määrust (EL) nr 1093/2010 (edaspidi „ühtse kriisilahenduskorra määrus“) (ELT 2014, L 225, lk 1).

[4] Seega kommertspankadelt, kellele on antud tegevusluba ühtses järelevalvemehhanismis (*Single Surveillance Mechanism*) osalevas liikmesriigis. Need on kõik euroala liikmesriigid ning alates 1. oktoobrist 2020 ka Horvaatia ja Bulgaaria.

[5] Vt pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi artikkel 100. Alates 2016. aastast asendati see pangandusliidus osalevate liikmesriikide kohustus nende osalemisega ühtse kriisilahendusfondi loomisel.

3. Ühtse kriisilahendusfondi tulemusliku ja piisava rahastamise tagamine on ühtse kriisilahenduskorra usaldusväärsuse tagamisel määrava tähtsusega.[6] Seadusandja arvates tuleb selleks koguda rahalisi vahendeid, mis moodustavad vähemalt 1% kõigi osalevates liikmesriikides tegevusluba omavate krediidiasutuste tagatud hoiuste summast[7] (nn sihttase). Nii suurt summat – hinnanguliselt 55–70 miljardit eurot – ei ole pangandussektoril aga võimalik ühekorraga kokku koguda. Seetõttu määrati kindlaks, et fond moodustatakse algse kaheksa-aastase perioodi jooksul (2016–2023) järk-järgult pankade *ex ante* osamaksetest, mistõttu saavutatakse sihttase täielikult alles 2024. aastal.

4. Täpsemalt kogutakse selle perioodi kestel igal aastal 1/8 ühtse kriisilahendusfondi sihttaseme (hinnangulisest) summast 2024. aastal. Osamakseid kogutakse pangandusliidus osalevates liikmesriikides osamakseaasta 1. jaanuaril tegevusluba omavatelt pankadelt, kusjuures nende individuaalne osamaksete tasumise kohustus määratakse kindlaks nende suuruse ja riskiprofiili alusel.

5. Selleks et ühtne kriisilahendusfond oleks algusest saadik võimeline tegutsema, kanti lisaks osamaksed, mille olid 2015. aastal – seega enne ühtse kriisilahenduskorra määruse jõustumist – pangandusliidus osalevad liikmesriigid kogunud ainuüksi pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi alusel, 31. jaanuaril 2016 juba „stardikapitalina" üle ühtsesse kriisilahendusfondi. Need osamaksed arvatakse algse perioodi jooksul maha pankade poolt ühtsesse kriisilahendusfondi tasumisele kuuluvatest iga-aastastest *ex ante* osamaksetest.[8] Seejuures arvatakse 1/8 suurune osa 2015. aasta osamaksest igal aastal maha asjaomase aasta eest makstava *ex ante* osamakse summast.

6. Euroopa Keskpank (EKP) tunnistas esimese kohtuastme hageja ja käesoleva menetluse apellandi tegevusloa krediidiasutusena 2018. aastal kehtetuks. Selleks ajaks oli apellant juba tasunud 2018. aasta *ex ante* osamakse ühtsesse kriisilahendusfondi. Apellant on seetõttu seisukohal, et see osamakse ja tema 2015. aasta osamakse see osa, mida ei ole tulevastest osamaksetest veel maha arvatud, tuleb talle tagastada. Üldkohus jättis tema hagi lõppkokkuvõttes rahuldamata.

7. On tõsi, et Euroopa Kohus on juba käsitlenud ühtsesse kriisilahendusfondi tehtavate *ex ante* osamaksete kogumise erinevaid aspekte.[9] Käesoleva apellatsioonkaebuse lahendamiseks tuleb siiski põhjalikumalt analüüsida *ex ante* osamaksete süsteemi toimimist ühtse kriisilahendusfondi loomiseks ja seega esitada põhimõtteline käsitlus nende osamaksete laadi kohta.

6 Vt ühtse kriisilahenduskorra määruse põhjendus 107.

7 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. aprilli 2014. aasta direktiivi 2014/49/EL hoiuste tagamise skeemide kohta (ELT 2014, L 173, lk 149) artikli 6 lõike 1 kohaselt tagavad liikmesriigid, et iga hoiustaja hoiused on tagatud 100 000 euro ulatuses.

8 Vt nõukogu 19. detsembri 2014. aasta rakendusmääruse (EL) 2015/81, millega määratakse kindlaks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 806/2014 kohaldamise ühtsed tingimused seoses ühtsesse kriisilahendusfondi tehtavate *ex ante* osamaksetega (ELT 2015, L 15, lk 1) (edaspidi „rakendusmäärus 2015/81"), artikli 8 lõige 2.

9 Vt eelkõige 14. novembri 2019. aasta kohtuotsus State Street Bank International (C-255/18, EU:C:2019:967); 3. detsembri 2019. aasta kohtuotsus Iccrea Banca (C-414/18, EU:C:2019:1036) ning 15. juuli 2021. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Landesbank Baden-Württemberg ja SRB (C-584/20 P ja C-621/20 P, EU:C:2021:601).

II. Õiguslik raamistik

A. Osamaksete ühtsesse kriisilahendusfondi ülekandmise leping

8. *Osamaksete ühtsesse kriisilahendusfondi ülekandmise* ja ühiskasutusse võtmise 14. mai 2014. aasta *valitsustevahelise lepingu (edaspidi „valitsustevaheline leping")* põhjendused on mh sõnastatud järgmiselt:

„(7) Ühtse kriisilahenduskorra määrusega luuakse eelkõige fond ja kehtestatakse selle kasutamise tingimused. Pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivis ja ühtse kriisilahenduskorra määruses sätestatakse üldised kriteeriumid, mille alusel määratakse kindlaks […] vajalike […] osamaksete kehtestamine ja arvutamine ning nähakse ette liikmesriikide kohustus koguda need osamaksed liikmesriigi tasandil. Sellegipoolest jääb osalevatele liikmesriikidele, kes koguvad oma territooriumil asuvatelt krediidiasutustelt ja investeerimisühingutelt pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi ja ühtse kriisilahenduskorra määruse kohaselt osamakseid, alles pädevus kanda need osamaksed üle fondi. Kohustus kanda liikmesriigi tasandil kogutud osamaksed üle fondi ei tulene liidu õigusest. Selline kohustus kehtestatakse käesoleva lepinguga, milles sätestatakse tingimused, mille alusel lepivad lepinguosalised kooskõlas oma põhiseadusest tulenevate nõuetega ühiselt kokku liikmesriigi tasandil kogutud osamaksete fondi ülekandmises.

[…]

(12) Liikmesriikide õigusnorme, millega rakendatakse pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi, […] hakatakse kohaldama alates 1. jaanuarist 2015. Ühtse kriisilahenduskorra määruse alusel fondi loomist käsitlevad sätted muutuvad reeglina kohaldatavaks alates 1. jaanuarist 2016. Selle tulemusel koguvad lepinguosalised osamakseid, mis on eraldatud nende loodud liikmesriikide kriisilahendusrahastutesse kuni ühtse kriisilahenduskorra määruse kohaldamise alguskuupäevani, ning alates sellest kuupäevast hakkavad nad koguma fondi jaoks eraldatavaid osamakseid. Selleks et tugevdada fondi finantssuutlikkust alates selle loomisest, kohustuvad lepinguosalised kandma fondi üle osamakseid, mis nad on kogunud pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi alusel kuni ühtse kriisilahenduskorra määruse kohaldamise alguskuupäevani."

9. *Valitsustevahelise lepingu artikli* 1 lõige 1 sätestab:

„Käesoleva lepinguga võtavad lepinguosalised kohustuse:

a) kanda kooskõlas pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiiviga ja ühtse kriisilahenduskorra määrusega liikmesriigi tasandil kogutud osamaksed üle kõnealuse määrusega loodud ühtsesse kriisilahendusfondi […] ning

b) jaotada üleminekuperioodi jooksul, mis […] lõpeb kuupäeval, kui fond on saavutanud ühtse kriisilahenduskorra määruse artiklis 68 kindlaks määratud sihttaseme, kuid mitte hiljem kui kaheksa aastat pärast käesoleva lepingu kohaldamise alguskuupäeva […], liikmesriigi tasandil kooskõlas pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi ja ühtse kriisilahenduskorra määrusega kogutavad osamaksed iga lepinguosalisega seotud eri alafondi. Nende alafondide kasutamise suhtes kohaldatakse järkjärgulist ühiskasutusse võtmist sellisel viisil, et üleminekuperioodi lõpuks lakkavad alafondid eksisteerimast,

toetades seeläbi fondist tehingute tegemist ja fondi toimimist."

10. Valitsustevahelise lepingu artikkel 3 sätestab:

„1. Lepinguosalised võtavad endale ühise kohustuse kanda fondi tagasivõtmatult üle osamaksed, mis nad koguvad oma territooriumil tegevusloa saanud krediidiasutustelt ja investeerimisühingutelt ühtse kriisilahenduskorra määruse artiklite 69 ja 70 alusel ning nendes artiklites ja neis osutatud delegeeritud õigusaktides ja rakendusaktides sätestatud kriteeriumide kohaselt. Osamaksed kantakse üle vastavalt käesoleva lepingu artiklites 4–10 sätestatud tingimustele.

[…]

3. Lepinguosaliste poolt pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi artiklite 103 ja 104 kohaselt enne käesoleva lepingu kohaldamise alguskuupäeva kogutud osamaksed kantakse fondi üle hiljemalt 31. jaanuariks 2016 või kui leping ei ole selleks kuupäevaks jõustunud, siis hiljemalt ühe kuu jooksul pärast lepingu jõustumist.

[…]".

B. Liidu õigus

1. Ühtse kriisilahenduskorra määrus

11. Ühtse kriisilahenduskorra määruse[10] artikli 67 lõike 1 kohaselt luuakse ühtne pankade kriisilahendusfond. Selle sätte kohaselt moodustatakse ühtne kriisilahendusfond kooskõlas eeskirjadega, mis käsitlevad liikmesriigi tasandil kogutud osamaksete ülekandmist fondi, nagu on sätestatud valitsustevahelises lepingus. Artikli 67 lõike 3 kohaselt on ühtse kriisilahendusfondi omanik Ühtne Kriisilahendusnõukogu (SRB, *Single Resolution Board*).

12. Ühtse kriisilahenduskorra määruse artikkel 69 sätestab järgmist:

„1. Fondi algse kaheksa-aastase perioodi lõpuks, st alates 1. jaanuarist 2016 […] ulatuvad fondi kasutada olevad rahalised vahendid vähemalt 1%-ni kõigi osalevates liikmesriikides tegevusluba omavate krediidiasutuste tagatud hoiuste summast.

2. Lõikes 1 osutatud fondi algse perioodi jooksul tuleb artikli 70 kohaselt arvutatavad ja artikli 67 lõike 4 kohaselt sissenõutavad osamaksed jaotada ajaliselt võimalikult ühtlaselt, kuni saavutatakse sihttase, kuid võttes asjakohaselt arvesse majandustsükli faasi ning mõju, mida protsüklilised osamaksed võivad avaldada osamakseid tegevate finantsinstitutsioonide finantsseisundile.

[…]

4. Kui pärast lõikes 1 osutatud fondi algset perioodi vähenevad kasutada olevad rahalised vahendid alla kõnealuses lõikes sätestatud sihttaset, kogutakse artikli 70 kohaselt arvutatud korrapäraseid osamakseid kuni sihttaseme saavutamiseni. Pärast seda, kui sihttase on esimest korda saavutatud ja kui kasutada olevad rahalised vahendid on pärast seda vähenenud vähem kui

[10] Vt viide eespool 3. joonealuses märkuses.

kahe kolmandikuni sihttasemest, kehtestatakse osamaksed tasemel, mis võimaldab saavutada sihttaseme kuue aasta jooksul. […]".

13. Ühtse kriisilahenduskorra määruse artikkel 70 on sõnastatud järgmiselt:

„1. Iga finantsinstitutsiooni individuaalne osamaks nõutakse sisse vähemalt kord aastas ning see arvutatakse proportsionaalselt sellega, kui suure osa moodustab tema kohustuste summa (välja arvatud omavahendid) miinus tagatud hoiused kõigi osalevate liikmesriikide territooriumil tegevusloa saanud asutuste kohustuste kogusummast (välja arvatud omavahendid) miinus tagatud hoiused.

2. Igal aastal arvutab kriisilahendusnõukogu pärast konsulteerimist EKP või liikmesriigi pädeva asutusega ja tihedas koostöös liikmesriikide kriisilahendusasutustega individuaalsed osamaksed tagamaks, et kõigi osalevate liikmesriikide territooriumil tegevusloa saanud finantsinstitutsioonide tasutavad osamaksed ei ületa 12,5% sihttasemest. […]

3. Kasutatavad rahalised vahendid, mis tuleb arvesse võtta artiklis 69 sätestatud sihttaseme saavutamiseks, võivad hõlmata tagasivõtmatuid maksekohustusi, mis on täielikult tagatud madala riskiga varast tagatisega, mis ei ole koormatud mis tahes kolmandate isikute õigustega, on vabalt käsutatavad ja on ette nähtud kasutamiseks üksnes kriisilahendusnõukogu poolt artikli 76 lõikes 1 sätestatud eesmärkidel. Selliste tagasivõtmatute maksekohustuste osa ei tohi olla suurem kui 30% kooskõlas käesoleva artikliga kogutud osamaksete summast kokku.

4. Artiklis 2 osutatud ettevõtjalt nõuetekohaselt saadud osamakseid ettevõtjale ei tagastata.

[…]

6. Kohaldatakse delegeeritud õigusakte, milles määratakse kindlaks osamaksete proportsionaalne korrigeerimine finantsinstitutsiooni riskiprofiiliga ning mille komisjon on võtnud vastu [pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi] artikli 103 lõike 7 alusel.

[…]".

2. Pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiiv

14. Pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi[11] artikli 100 lõike 1 kohaselt loovad liikmesriigid riiklikud rahastud, mille sihttase moodustab pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi artikli 102 lõike 1 kohaselt vähemalt 1% kõigi nende territooriumil tegevusluba omavate finantsinstitutsioonide tagatud hoiuste summast.

15. Direktiivi artikli 103 lõiked 1 ja 2 on sõnastatud järgmiselt:

„1. Artiklis 102 sätestatud sihttaseme saavutamiseks peavad liikmesriigid tagama, et nende territooriumil tegutsemiseks tegevusluba omavatelt finantsinstitutsioonidelt, sh liidu filiaalidelt kogutakse osamakseid vähemalt kord aastas.

2. Iga finantsinstitutsiooni osamakse peab olema proportsionaalne tema kohustuste summaga (välja arvatud omavahendid), millest on maha arvatud tagatud hoiused, liikmesriigi territooriumil

[11] Vt viide eespool 2. joonealuses märkuses.

tegevusloa saanud kõigi finantsinstitutsioonide kohustuste kogusumma suhtes (välja arvatud omavahendid), millest on maha arvatud tagatud hoiused.

Kõnealuseid osamakseid korrigeeritakse proportsionaalselt finantsinstitutsiooni riskiprofiiliga vastavalt lõike 7 kohaselt heaks kiidetud kriteeriumidele."

16. Direktiivi artikli 103 lõike 7 kohaselt kuuluvad riskitegurite hulka mh finantsinstitutsiooni riskipositsioonid, sealhulgas tema kauplemistegevuse olulisus, bilansivälised riskipositsioonid ja finantsvõimenduse määr; ettevõtja rahastamisallikate stabiilsus ja mitmekesisus; finantsseisund; tõenäosus, et finantsinstitutsiooni suhtes algatatakse kriisilahendusmenetlus; finantsinstitutsiooni struktuuri keerukus ja finantsinstitutsiooni kriisilahenduskõlblikkus ning finantsinstitutsiooni tähtsus ühe või mitme liikmesriigi või liidu finantssüsteemi või majanduse stabiilsuse jaoks.

3. Rakendusmäärus 2015/81

17. Rakendusmääruse 2015/81 [12] põhjendus 6 on mh sõnastatud järgmiselt:

„Osamaksed, mis on kogutud osalevate liikmesriikide poolt kooskõlas [pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi artiklitega 103 ja 104] ja kantud ühtsesse kriisilahendusfondi vastavalt [valitsustevahelise lepingu] artikli 3 lõikele 3, tuleks arvesse võtta individuaalsete osamaksete arvutamisel ja seega tuleks need maha arvata iga krediidiasutuse või investeerimisühingu poolt makstavast summast. […]".

18. Selle määruse põhjenduses 11 on märgitud järgmist:

„Üleeuroopalise sihttasemega ühtse kriisilahendusfondi puhul sõltub kõigi osalevate liikmesriikide territooriumil tegevusloa saanud krediidiasutuste ja investeerimisühingute individuaalne iga-aastane osamakse kõigi nende krediidiasutuste ja investeerimisühingute osamaksetest, kelle suhtes kohaldatakse ühtset kriisilahenduskorda. Ühtse kriisilahenduskorra tulemuslikuks toimimiseks ja ühtse kriisilahendusfondi sihttaseme sujuvaks saavutamiseks on määrava tähtsusega, et kõik krediidiasutused ja investeerimisühingud teevad oma iga-aastased osamaksed ühtsesse kriisilahendusfondi õigel ajal ja täies mahus."

19. Rakendusmääruse 2015/81 artikkel 4 on sõnastatud järgmiselt:

„Igaks osamakseperioodiks arvutab ühtne kriisilahendusnõukogu pärast EKPga või riikide pädevate asutustega konsulteerimist ning tihedas koostöös riiklike kriisilahendusasutustega iga krediidiasutuse või investeerimisühingu poolt tasumisele kuuluva iga-aastase osamakse, võttes aluseks ühtse kriisilahendusfondi aasta sihttaseme. Aasta sihttase määratakse kindlaks [ühtse kriisilahenduskorra määruse] artikli 69 lõikes 1 ja artiklis 70 osutatud ühtse kriisilahendusfondi sihttaseme alusel ja kooskõlas delegeeritud määruses (EL) 2015/63 sätestatud metoodikaga."

20. Selle rakendusmääruse artikli 7 lõige 3 sätestab:

„Krediidiasutuse või investeerimisühingu tagasivõtmatud maksekohustused, mis ei kuulu enam [ühtse kriislahenduskorra määruse] kohaldamisalasse, tühistatakse ning nende tagatised tagastatakse."

[12] Vt viide eespool 8. joonealuses märkuses.

21. Selle rakendusmääruse artikli 8 lõige 2 sätestab järgmist:

„Algse perioodi jooksul võtab ühtne kriisilahendusnõukogu iga krediidiasutuse või investeerimisühingu individuaalsete osamaksete arvutamisel arvesse osalevate liikmesriikide poolt [pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi] artiklite 103 ja 104 kohaselt kogutud ja [valitsustevahelise lepingu] artikli 3 punkti 3 kohaselt ühtsesse kriisilahendusfondi üle kantud osamaksed, arvates need maha iga krediidiasutuse või investeerimisühingu poolt tasumisele kuuluvast summast."

4. Delegeeritud määrus 2015/63

22. Komisjoni 21. oktoobri 2014. aasta delegeeritud määrus (EL) 2015/63, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/59/EL seoses kriisilahendusrahastutesse tehtavate *ex-ante*-osamaksetega[13] (edaspidi „delegeeritud määrus 2015/63"), võeti mh vastu pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi artikli 103 lõike 7 alusel. Delegeeritud määruse artiklis 3 on sätestatud järgmist:

„[…]

5) „aasta osamakse" – [pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi] artiklis 103 osutatud summa, mille kriisilahendusasutus kogub riikliku rahastu jaoks osamakseperioodil igalt käesoleva määruse artiklis 2 osutatud krediidiasutuselt või investeerimisühingult;

6) „osamakseperiood" – kalendriaasta;

[…]".

23. Selle delegeeritud määruse artikkel 4 on sõnastatud järgmiselt:

„1. Kriisilahendusasutused määravad iga krediidiasutuse või investeerimisühingu aasta osamakse kindlaks proportsionaalselt tema riskiprofiilile, võttes aluseks krediidiasutuse või investeerimisühingu poolt vastavalt artiklile 14 esitatud teabe ja kohaldades käesolevas jaos sätestatud metoodikat.

2. Kriisilahendusasutus määrab lõikes 1 osutatud aasta osamakse kindlaks kriisilahendusrahastu aasta sihttaseme alusel, võttes arvesse sihttaset, mis tuleb [pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi] artikli 102 lõike 1 kohaselt 31. detsembriks 2024 saavutada, ja võttes aluseks kõigi tema territooriumil tegevusloa saanud krediidiasutuste ja investeerimisühingute eelmise aasta tagatud hoiuste keskmise summa, mis arvutatakse kvartaalselt."

24. Delegeeritud määruse 2015/63 artikkel 12 sätestab:

„1. Värskelt järelevalve alla võetud krediidiasutuste ja investeerimisühingute puhul, mille üle ei tehtud järelevalvet kogu osamakseperioodi jooksul, määratakse osaline osamakse kindlaks, kohaldades 3. jaos sätestatud metoodikat järgmisel osamakseperioodil arvutatud aasta osamakse summa suhtes, lähtudes osamakseperioodi nende täiskuude arvust, mil krediidiasutuse või investeerimisühingu üle tehti järelevalvet.

[13] ELT 2015, L 11, lk 44.

2. Krediidiasutuse või investeerimisühingu, ka väikese krediidiasutuse või investeerimisühingu staatuse muutumine osamakseperioodi jooksul ei mõjuta asjaomasel aastal tasutavat aasta osamakset."

25. Delegeeritud määruse artikkel 13 sätestab järgmist:

„1. Kriisilahendusasutus teavitab iga artikli 2 kohast krediidiasutust või investeerimisühingut oma otsusest, millega määratakse kindlaks iga krediidiasutuse või investeerimisühingu poolt tasumisele kuuluv aasta osamakse, igal aastal hiljemalt 1. maiks.

[…]

5. Värskelt järelevalve alla võetud krediidiasutus või investeerimisühing, mille üle ei tehtud järelevalvet kogu osamakseperioodi jooksul, tasub osalise aasta osamakse koos järgmise osamakseperioodi eest tasutava aasta osamaksega."

26. Delegeeritud määruse artikkel 14 sätestab:

„1. Krediidiasutused ja investeerimisühingud esitavad kriisilahendusasutusele värskeimad heaks kiidetud aruandeaasta finantsaruanded, mis on kättesaadavad enne osamakseperioodile eelneva aasta 31. detsembrit, samuti vannutatud audiitori või audiitorühingu arvamuse kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2013/34/EL artikliga 32.

[…]

4. Lõigetes 1, 2 ja 3 osutatud teave eelneva aasta 31. detsembril lõppenud aasta või asjaomase majandusaasta kohta esitatakse igal aastal hiljemalt 31. jaanuariks. Kui 31. jaanuar ei ole tööpäev, esitatakse teave järgmisel tööpäeval.

[…]".

27. Delegeeritud määruse 2015/63 artikli 17 lõiked 3 ja 4 on sõnastatud järgmiselt:

„3. Kui teavet, mille krediidiasutused ja investeerimisühingud on kriisilahendusasutusele esitanud, muudetakse või korrigeeritakse, kohandab kriisilahendusasutus asjaomase krediidiasutuse või investeerimisühingu poolt järgmise osamakseperioodi eest tehtava aasta osamakse arvutamisel asjaomast aasta osamakset vastavalt ajakohastatud teabele.

4. Mis tahes erinevused muudetava või korrigeeritava teabe põhjal arvutatud ja tasutud aasta osamakse ning sellise osamakse vahel, mis oleks olnud vaja tasuda pärast aasta osamakse kohandamist, tasutakse järgmise osamakseperioodi eest tasumisele kuuluva aasta osamakse summa osana. Kõnealune kohandus tehakse järgmise osamakseperioodi osamakseid vähendades või suurendades."

5. Delegeeritud määrus 2017/2361

28. Komisjoni 14. septembri 2017. aasta delegeeritud määruse (EL) 2017/2361 Ühtse Kriisilahendusnõukogu halduskulude katmiseks tehtavate osamaksete lõpliku süsteemi kohta [14] (edaspidi „delegeeritud määrus 2017/2361") artikli 7 lõige 1 sätestab järgmist:

„Kui üksus või grupp kuulub [ühtse kriisilahenduskorra määruse] artikli 2 kohaldamisalasse ainult eelarveaasta mingi osa jooksul, siis arvutatakse tema individuaalne iga-aastane osamakse sellel eelarveaastal lähtuvalt täiskuude arvust, mille jooksul ta kuulus kõnealuse artikli kohaldamisalasse."

III. Vaidluse aluseks olevad asjaolud ja Üldkohtus toimunud esimese astme menetlus

29. ABLV Bank AS, hageja esimeses kohtuastmes ja apellant (edaspidi „apellant"), oli Lätis asuv krediidiasutus, mis oli „olulise üksusena" ühtse järelevalvemehhanismi määruse [15] tähenduses kuni tema tegevusloa kehtetuks tunnistamiseni 2018. aastal EKP järelevalve all.

30. Ta sai 2015. aasta detsembris pädevalt Finanšu un kapitāla tirgus komisijalt (finants- ja kapitaliturgude komisjon, Läti) maksuteate riiklikku rahastusse tehtava 2015. aasta *ex ante* osamakse kohta, mis oli kindlaks määratud pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi artikli 103 lõike 1 alusel. Apellandi tasutud summa kanti valitsustevahelise lepingu artikli 3 lõike 3 alusel üle ühtsesse kriisilahendusfondi.

31. EKP järeldas 23. veebruaril 2018, et apellant on maksejõuetu või jääb tõenäoliselt maksejõuetuks ühtse kriisilahenduskorra määruse artikli 18 lõike 1 tähenduses. Samal päeval leidis SRB, et avaliku huvi puudumise tõttu riigi tasandil toimuva kriisilahenduse vastu ei tule rakendada kriisilahenduse meetmeid ühtse kriisilahenduskorra määruse alusel. [16]

32. Seetõttu algatasid apellandi aktsionärid 26. veebruaril 2018 apellandi likvideerimismenetluse ning esitasid finants- ja kapitaliturgude komisjonile taotluse vabatahtliku likvideerimise kava heakskiitmiseks.

33. SRB määras 12. aprilli 2018. aasta otsusega 2018. aasta *ex ante* osamaksete arvutamise kohta kindlaks ühtsesse kriisilahendusfondi tehtavad aasta osamakse summad. [17] 27. aprillil 2018 sai apellant finants- ja kapitaliturgude komisjonilt vastava maksuteate 2018. aasta kohta. Apellant tasus selles märgitud summa 3. juulil 2018.

34. EKP 11. juuli 2018. aasta otsusega tunnistati apellandi krediidiasutuse tegevusluba kehtetuks.

35. Apellant palus 17. septembri 2018. aasta kirjas SRB-l tagastada talle 2015. aasta *ex ante* osamakse „ülejäänud osa" ning arvutada ümber tema 2018. aasta osamakse ja tagastada talle osa sellest osamaksest, arvestades tema väljumist ühtsest järelevalvemehhanismist osamakseaastal.

[14] ELT 2017, L 337, lk 6.

[15] Vt nõukogu 15. oktoobri 2013. aasta määruse (EL) nr 1024/2013, millega antakse Euroopa Keskpangale eriülesanded seoses krediidiasutuste usaldatavusnõuete täitmise järelevalve poliitikaga (edaspidi „ühtse järelevalvemehhanismi määrus"), artikli 6 lõige 4 (ELT 2013, L 287, lk 63).

[16] 23. veebruari 2018. aasta otsus SRB/EES/2018/09.

[17] SRB/ES/SRF/2018/03.

36. SRB jättis taotluse 17. oktoobri 2018. aasta kirjaga rahuldamata (edaspidi „vaidlustatud otsus"). Põhjenduseks märkis ta, et ühtse kriisilahenduskorra määruse artikli 70 lõige 4 ei näe ette 2018. aasta *ex ante* osamakse ümberarvutamist ja sätestab sõnaselgelt, et nõuetekohaselt saadud osamakseid ei tagastata. SRB hinnangul kujutab tegevusloa kehtetuks tunnistamine endast staatuse muutumist delegeeritud määruse 2015/63 artikli 12 lõike 2 tähenduses, mis selle sätte kohaselt ei mõjuta asjaomasel aastal maksmisele kuuluva osamakse suurust. Ka 2015. aasta *ex ante* osamaksena tasutud summa ühte osa ei saa krediidiasutuse tegevusloa kehtetuks tunnistamise korral enne algse perioodi lõppu tagasi maksta. Selle kohta kehtib ühtse kriisilahenduskorra määruse artikli 70 lõiget 4 arvestades sama mis kõigi nõuetekohaselt saadud osamaksete suhtes.

37. Selle otsuse peale esitas apellant 21. detsembril 2018 hagi Üldkohtule.

38. Oma hagi põhjenduseks märkis ta sisuliselt, et kuna ta kaotas krediidiasutuse staatuse, ei saanud ta enam kogu 2018. aasta jooksul kasutada ühtse kriisilahendusfondi pakutavat tagatist. Lisaks vähenes selle tõttu, et samal ajal kõrvaldati risk, mis apellandist kui krediidiasutusest finantssüsteemi stabiilsusele tulenes, proportsionaalselt ka ühtse kriisilahendusfondi rahastamisvajadus. Seega on osamakse tasutud alusetult ega ole seetõttu saadud „nõuetekohaselt" ühtse kriisilahenduskorra määruse artikli 70 lõike 4 tähenduses, mistõttu tuleb osa sellest tagasi maksta. Seetõttu ei saa süsteemist väljumise korral rääkida ka „staatuse muutumisest" delegeeritud määruse 2015/63 artikli 12 lõike 2 tähenduses, kuna krediidiasutuse staatus ja seega osamaksete tasumise kohustus langeb täielikult ära. 2015. aasta osamakse suhtes, mille kogumise ainus alus oli pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiiv, ei saa ühtse kriisilahenduskorra määruse artikli 70 lõiget 4 kohaldada. See osamakse kujutab endast teatud liiki „ettemakset" ühtsesse kriisilahendusfondi. Sellega seoses tuleneb rakendusmääruse 2015/81 artikli 8 lõikest 2, et 2015. aasta osamakse tuleb pangale hiljemalt algse perioodi lõpuks tagasi maksta.

39. Komisjonile anti 30. aprilli 2019. aasta otsusega luba astuda menetlusse SRB nõuete toetuseks.

40. Üldkohus jättis 20. jaanuari 2021. aasta kohtuotsusega ABLV Bank *vs.* SRB (T-758/18, EU:T:2021:28) (edaspidi „vaidlustatud kohtuotsus") hagi rahuldamata, jättis apellandi kohtukulud tema enda kanda ja mõistis temalt välja ka SRB kohtukulud ning jättis komisjoni kohtukulud tema enda kanda.

IV. Apellatsioonimenetlus Euroopa Kohtus

41. Apellant palub 30. märtsil 2021 esitatud apellatsioonkaebuses

– tühistada vaidlustatud kohtuotsus;

– tühistada vaidlustatud otsus;

– mõista apellandi ja apellatsioonimenetluse kohtukulud välja SRB-lt;

– kui menetlusstaadium ei võimalda otsust teha, saata asi tagasi Üldkohtusse.

42. SRB ja komisjon paluvad

– jätta apellatsioonkaebus rahuldamata ja

– mõista kohtukulud välja apellandilt.

43. Apellant, SRB ja komisjon esitasid apellatsioonkaebuse kohta Euroopa Kohtule kirjalikud seisukohad. Euroopa Kohus otsustas kodukorra artikli 76 lõike 2 kohaselt pärast kohtujuristi ettepaneku ärakuulamist lahendada apellatsioonkaebus ilma kohtuistungit korraldamata.

V. Õiguslik hinnang

44. Vaidlustatud kohtuotsusega jäeti muutmata SRB otsus, millega see esiteks keeldus tagastamast ühte osa ABLV Banki 2018. aasta osamaksest ja teiseks 2015. aasta osamakse „ülejäänud osa", millest ei olnud veel tulevasi osamakseid maha arvatud.

A. Vaidlustatud kohtuotsus

45. Üldkohus põhjendas oma otsust vaidlustatud kohtuotsuse punktis 130 kokkuvõttes sellega, et ühtse kriisilahenduskorra määruse artikli 70 lõige 4 välistab kõigi nõuetekohaselt saadud sissemaksete tagastamise ühtse kriisilahendusfondi poolt ka juhul, kui osamaksete tasumiseks kohustatud krediidiasutuse tegevusluba tunnistatakse kehtetuks osamakseaastal algse perioodi kestel.

46. Mis puudutab 2018. aasta osamakset, siis leidis ta seejuures sisuliselt, et *ex ante* osamakseid ei tasuta hoolimata nende iga-aastasest kogumisest vastusooritusena ühtse kriisilahendusfondi pakutava tagatise või ühtse kriisilahendusfondi kasutamise eest konkreetsel aastal, mistõttu ei saa neid ühtse kriisilahenduskorra määruse artikli 70 lõike 4 kohaselt ka tagastada, kui ühtse kriisilahendusfondi kasutamise võimalus krediidiasutuse süsteemist väljumise tõttu aasta jooksul ära langeb. Selle asemel järgib osamaksete iga-aastane kogumine ühtse kriisilahenduskorra määruse artikli 69 lõike 2 kohaselt üksnes eesmärki jagada ajaliselt võimalikult ühtlaselt sihttaseme kogusumma, mis tuleb saavutada algse perioodi lõpuks 2024. aastal. Selleks et iga-aastast osamakset oleks võimalik kõigi krediidiasutuste puhul usaldusväärselt ja õiguskindlalt kindlaks määrata, tuleb selle suurus kindlaks määrata asjaomase aasta konkreetsel kuupäeval.[18] Seetõttu sätestab delegeeritud määruse 2015/63 artikli 12 lõige 2, et osamakset ei arvutata ümber ega maksta selle ühte osa tagasi, kui osamakseaasta jooksul toimub staatuse muutumine, mille hulka kuulub ka krediidiasutuse tegevusloa kehtetuks tunnistamine.[19] Kõik õigusnormid ja argumendid, mille apellant esimeses kohtuastmes esitas ja millest tema arvates järeldub, et ümberarvutamine ja tagasimaksmine on tegevusloa kehtetuks tunnistamise puhul osamakseaasta jooksul võimalik, lükkas Üldkohus tervikuna tagasi.[20]

47. Mis puudutab 2015. aasta osamakset, siis märkis Üldkohus, et rakendusmääruse 2015/81 artikli 8 lõikest 2 ei tulene tagastamiskohustust juhul, kui krediidiasutus väljub algsel perioodil süsteemist. Selle asemel kanti 2015. aasta osamaksed valitsustevahelise lepingu kohaselt lõplikult üle ühtsesse kriisilahendusfondi ja need muutusid seega lahutamatuks osaks sihttaseme summast, mis tuleb saavutada 2024. aastaks. Rakendusmääruse artikli 8 lõikes 2 kehtestatud mahaarvamiskord tagab seejuures üksnes selle, et 2015. aasta osamaksete ühtsesse

[18] Vaidlustatud kohtuotsuse punktid 65–76.

[19] Vaidlustatud kohtuotsuse punktid 77–90, eelkõige punkt 84.

[20] Vaidlustatud kohtuotsuse punktid 77–111.

kriisilahendusfondi ülekandmine ei põhjustaks asjaomaste pankade vahelist ebavõrdsust seoses finantskoormuse jagamisega. Seega kehtivad 2015. aasta osamaksete kohta, arvestades ühtse kriisilahenduskorra määruse artikli 70 lõiget 4, samad põhimõtted mis järgmistel aastatel kogutud osamaksete kohta.[21]

B. Apellatsioonkaebus

48. Apellatsioonkaebus, mille apellant Üldkohtu otsuse peale esitas, sisaldab ühtekokku 13 väidet, mis sisuliselt puudutavad esiteks võimalust saada tagasi osa 2018. aasta osamaksest (vt selle kohta allpool jaotis 1), teiseks võimalust saada tagasi 2015. aasta osamakse „ülejäänud osa" (vt selle kohta allpool jaotis 2) ning kolmandaks SRB otsuse vormilist õiguspärasust (vt selle kohta allpool jaotis 3).

1. Võimalus saada tagasi osa 2018. aasta osamaksest

49. Esimeses kuni neljandas ning seitsmendas ja kaheksandas väites vaidleb apellant kõigepealt ükshaaval vastu õiguslikele argumentidele, millega Üldkohus põhjendas tõlgendust, mille ta andis ühtse kriisilahenduskorra määruse artikli 70 lõikele 4 ja delegeeritud määruse 2015/63 artikli 12 lõikele 2 ning mille kohaselt on nende sätetega vastuolus 2018. aasta osamakse tagastamine tegevusloa kehtetuks tunnistamise tõttu. Viiendas, kümnendas, üheteistkümnendas ja kaheteistkümnendas väites väidab apellant seejärel, et tõlgendus, mille Üldkohus neile sätetele andis, on vastuolus kõrgemal seisvate põhimõtetega. Neid väiteid tuleb seetõttu analüüsida koos.

a) Esimene, teine ja neljas väide

50. Apellant märgib esimese väite raames sisuliselt, et Üldkohus jättis tähelepanuta asjaolu, et ühtne kriisilahendusfond kaitseb osamaksete tasumiseks kohustatud panku maksejõuetuse riski eest. 2018. aasta *ex ante* osamakset tuleb seejuures käsitada teatud liiki kindlustusmaksena tagatise eest, mida ühtne kriisilahendusfond asjaomasel aastal pakub. Selle kindlustuskaitse tagamine või suurenenud risk finantsstabiilsusele, mis tuleneb krediidiasutusena tegutsemisest, kujutasid endast seega osamaksete tasumise kohustuse õiguslikku alust. Apellandi süsteemist väljumisega langevad aga mõlemad ära. Seetõttu ei tasutud 2018. aasta osamakset perioodi eest pärast tegevusloa kehtetuks tunnistamist 11. juulil 2018 „nõuetekohaselt" ühtse kriisilahenduskorra määruse artikli 70 lõike 4 tähenduses ja tuleb talle seetõttu tagastada. Neljanda väite kohaselt oleks Üldkohus pidanud jõudma samale järeldusele, kohaldades alusetu rikastumise põhimõtteid, kuna osamakse tasuti ilma õigusliku aluseta.[22] Järelikult rikkus Üldkohus õigusnormi, kui ta tõlgendas ühtse kriisilahenduskorra määruse artikli 70 lõiget 4 nii, et sellega on vastuolus 2018. aasta osamaksena tasutud summa ühe osa tagasimaksmine.[23]

51. Selle asemel nähtub delegeeritud määruse 2015/63 artikli 12 lõikest 2, et esineb olukordi, kus *ex ante* osamakset tagantjärele kohandatakse. Seda seetõttu, et see säte näeb ette üksnes seda, et staatuse muutumine osamakseperioodi jooksul ei mõjuta osamakset. See lubab järeldada, et muid muutusi tuleb igal juhul arvesse võtta. Krediidiasutuse süsteemist väljumist tegevusloa kehtetuks tunnistamise tõttu aga just nimelt ei saa pidada „staatuse muutumiseks" delegeeritud määruse

[21] Vt eelkõige vaidlustatud kohtuotsuse punktid 120–129.

[22] Vt selle kohta vaidlustatud kohtuotsuse punktid 92–96.

[23] Vt selle kohta vaidlustatud kohtuotsuse punktid 65–76.

2015/63 artikli 12 lõike 2 tähenduses. Apellant heidab seetõttu teise väite raames Üldkohtule ette, et see leidis vääralt, et delegeeritud määruse artikli 12 lõige 2 on käesolevas kohtuasjas asjakohane. [24]

52. Kuna Üldkohus põhjendas oma käsitust vaidlustatud kohtuotsuse punktides 61, 62 ja 68–72 peamiselt osamaksete kogumise süsteemi toimimise ja eesmärkidega algsel perioodil, tuleb neid analüüsida esimeses etapis (vt selle kohta alapunkt 1). Seda seetõttu, et selle põhjal saab teises etapis näidata, et apellatsioonkaebuse esimene, teine ja neljas väide põhinevad asjakohaste sätete ning *ex ante* osamaksete laadi vääral mõistmisel (vt selle kohta allpool alapunkt 2).

1) Osamaksete kogumise süsteemi toimimine ja eesmärk algsel perioodil

53. Osamaksete kogumise eesmärk ühtse kriisilahenduskorra määruse artiklite 69 ja 70 alusel on saavutada kindlaksmääratud summa – sihttase –, mida ei saa selle märkimisväärse suuruse tõttu siiski ühekorraga koguda. Ühtse kriisilahenduskorra määruse artikli 69 lõike 2 kohaselt jaotatakse osamaksed seetõttu algse perioodi jooksul ajaliselt võimalikult ühtlaselt – see tähendab, neid kogutakse vähemalt kord aastas [25] –, et saavutada selle perioodi lõpus sihttase, mis moodustab 1% kõigis osalevates liikmesriikides tagatud hoiuste summast. Pärast sihttaseme saavutamist osamakseid esialgu enam ei koguta. [26]

54. Osamaksete ühtlase jaotamise tagamiseks ei või ühtse kriisilahenduskorra määruse artikli 70 lõike 2 esimese lõigu kohaselt ühe aasta jooksul koguda osamakse tasumiseks kohustatud pankadelt rohkem kui 1/8 sihttasemest, mis kehtib 2024. aastal. Seejuures tuleb silmas pidada, et 2024. aasta sihttaset saab üksnes hinnata, kuna praegu ei ole teada, kui suur on 2024. aastal tagatud hoiuste summa. Seetõttu lähtub SRB delegeeritud määruse 2015/63 [27] artikli 4 lõike 2 kohaselt lihtsustatult öeldes kõigi osalevates liikmesriikides tegevusloa saanud krediidiasutuste eelmise aasta tagatud hoiuste keskmisest summast, jagab selle kaheksaga ja kogub sellest veidi rohkem kui 1%, kuna tagatud hoiused üldjuhul suurenevad [28].

55. Konkreetsete pankade individuaalsed osamaksed sel viisil kindlaksmääratud aastase sihttaseme saavutamiseks arvutatakse seejärel ühtse kriisilahenduskorra määruse artikli 70 lõike 1 ja lõike 2 teise lõigu kohaselt vastavalt nende suurusele ja riskiprofiilile. Aluseks võetakse krediidiasutuste andmed, mis tuleb delegeeritud määruse 2015/63 artikli 14 kohaselt edastada eelmise aasta lõpuks SRB-le. [29]

[24] Vt eelkõige vaidlustatud kohtuotsuse punktid 80–89.

[25] Vt ühtse kriisilahenduskorra määruse artikli 70 lõige 1.

[26] Igal juhul nii kaua, kuni kasutada olevad rahalised vahendid ei ole kas fondi kasutamise või tagatud hoiuste edasise suurenemise tõttu vähenenud vähem kui kahe kolmandikuni 1%-st kõigi tagatud hoiuste summast asjaomasel kuupäeval, vt ühtse kriisilahenduskorra määruse artikli 69 lõike 4 esimene lõik.

[27] See määrus on vahetult kohaldatav riiklikesse rahastutesse tasutavate osamaksete kogumise suhtes. Pangandusliidus osalevate liikmesriikide jaoks asendati need rahastud aga pärast kriisilahenduskorra määruse jõustumist, mida kohaldatakse kõigi finantsinstitutsioonide suhtes, ühtse kriisilahendusfondiga. Seetõttu kohaldatakse delegeeritud määrust 2015/63 *mutatis mutandis* ka ühtsesse kriisilahendusfondi tehtavate *ex ante* osamaksete arvutamise suhtes, vt ühtse kriisilahenduskorra määruse artikli 70 lõige 6.

[28] Tegelikult võetakse aluseks kombinatsioon tagatud hoiuste keskmisest summast konkreetses liikmesriigis ja tagatud hoiuste kogusummast kõigis osalevates liikmesriikides eelmisel aastal, vt rakendusmääruse 2015/81 artikli 8 lõige 1. See ei ole osamaksete kogumise toimimise mõistmiseks siiski otsustava tähtsusega. Eelmistel aastatel määras SRB kindlaks aastase osamakse kogusumma, mis vastab 1/8-le vahemikus 1,05% ja 1,35% eelmisel aastal sel viisil arvutatud tagatud hoiuste keskmisest summast, vt https://www.srb.europa.eu/en/content/2020-srf-levies-ex-ante-contributions.

[29] Vt delegeeritud määruse 2015/63 artikli 4 lõige 1 ja artikli 14 lõiked 1–4 ning 14. novembri 2019. aasta kohtuotsus State Street Bank International (C-255/18, EU:C:2019:967, punkt 42).

56. Eelmise aasta andmete põhjal sel viisil arvutatud osamakse kogutakse viimaks pankadelt, kellel on järgmise aasta 1. jaanuaril tegevusluba osalevate liikmesriikide territooriumil, ja viimased tasuvad osamakse selle aasta jooksul. Delegeeritud määruse 2015/63 artikli 12 lõige 2 sätestab, et staatuse muutumised osamakseperioodi jooksul ei mõjuta asjaomasel aastal tasutavat osamakset.

57. Pangad ei pea aga tingimata tasuma rahalist osamakset: selle asemel võib ühtse kriisilahenduskorra määruse artikli 70 lõike 3 kohaselt kuni 30% osamakseaastal nõutavast kogusummast katta niinimetatud tagasivõtmatute maksekohustustega, mis tuleb deponeerida rahalise tagatisega.

58. Ühtse kriisilahenduskorra määruse artikli 70 lõige 4 sätestab, et nõuetekohaselt saadud osamakseid ei tagastata.

2) Järeldused võimaluse kohta saada tagasi 2018. aasta osamakse

59. Osamaksete kogumise kirjeldatud toimimisest ja eesmärgist nähtub esiteks, et näiteks 2018. aasta osamakse ei ole – vastupidi apellandi esimese väite raames esitatud märkustele – „seotud" 2018. aastaga, vaid seda üksnes kogutakse 2018. aastal.

60. Ühest küljest järgib osamaksete iga-aastane kogumine üksnes eesmärki neid ajaliselt ühtlaselt jaotada, mis on sätestatud ühtse kriisilahenduskorra määruse artikli 69 lõikes 2. On tõsi, et seda oleks saanud kavandada ka lühemate ajavahemike järel, näiteks kord kvartalis. See tähendaks aga märksa suuremat ja võimalik et ebaproportsionaalset halduskoormust. Seda seetõttu, et ei ole ühtegi viidet sellele, et jagamine kaheksaks aasta osamakseks võrreldes 32 vastavalt väiksema kvartaalse osamaksega põhjustaks osamaksete tasumiseks kohustatud pankadele ülemäärast majanduslikku koormust. Sellise koormuse vältimine on aga just osamaksete ajaliselt jaotamise mõte ja eesmärk.[30] Seega on otsus osamaksete iga-aastase kogumise kohta igal juhul hõlmatud ulatusliku kaalutlusõigusega, mis liidu seadusandjal on selles valdkonnas.[31]

61. Teisest küljest on 1. jaanuar selles kontekstis ainult tähtaeg, mil määratakse kindlaks osamaksete tasumiseks kohustatud pangad.[32] Selle kuupäeva alusel ei saa osamakset seostada asjaomase aastaga. Sama hästi oleks seadusandja võinud lähtuda ka krediidiasutustest, kellel oli osalevate liikmesriikide territooriumil eelneva aasta 31. detsembril tegevusluba. See kehtib eelkõige seetõttu, et konkreetsel aastal tasutavad osamaksed arvutatakse eelmise aasta andmete põhjal.[33]

62. Juba sel põhjusel ei saa 2018. aastal kogutud osamakset alles sel aastal toimunud muutuste tõttu ümber arvutada või tagastada. Seetõttu ei ole Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 69 esitatud järeldusega rikkunud õigusnormi.

63. Teiseks nähtub süsteemi toimimisest ja eesmärgist, et *ex ante* osamakseid ei saa – nagu Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 73 õigesti märkis – võrrelda kindlustusmaksetega.

[30] Vt komisjoni 10. juuli 2013. aasta ettepanek ühtse kriisilahenduskorra määruse kohta, COM(2013) 520 (final), lk 16 ja 17.

[31] Vt selle kohta 15. juuli 2021. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Landesbank Baden-Württemberg ja SRB (C-584/20 P ja C-621/20 P, EU:C:2021:601, punkt 117).

[32] Või „hetkeülevaate" ajal, nagu on sõnastatud kohtujurist Campos Sánchez-Bordona ettepanekus kohtuasjas State Street Bank International (C-255/18, EU:C:2019:539, punkt 71).

[33] Vt eelkõige käesoleva ettepaneku punktid 54 ja 55.

64. Seda seetõttu, et esiteks ei saa krediidiasutus osamaksete tasumise kaudu õigust kasutada ühtset kriisilahendusfondi. Nagu Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 70 õigusnormi rikkumata märkis, on ühtse kriisilahendusfondi eesmärk tagada pangandusliidu finantsstabiilsus ja seda ei saa pidada üksikute pankade päästefondiks.[34] Kriisilahendusmenetlus korraldatakse ühtse kriisilahenduskorra määruse artikli 18 lõike 1 kohaselt üksnes avalikes huvides. Ühtne kriisilahendusfond peab seejuures tagama ühtse kriisilahenduskorra usaldusväärsuse ja toimimise.[35] Seadusandja loodab, et ühtse kriisilahenduskorra olemasolu stabiliseerib pangandussektorit, kuna sedalaadi struktuuride olemasolu võimaldab piirata üksikute krediidiasutuste raskuste süsteemset mõju.[36]

65. Teiseks ei tulene panga individuaalsete osamaksete summa, kuigi nende arvutamisel kaalutakse riski kindlustusloogikast lähtudes, maksubaasi suhtes teatava määra kohaldamisest.[37] Selle asemel oleneb osamaksete summa lõppkokkuvõttes sihttasemest, mis tuleb saavutada kõigi 2023. aasta lõpuks kogutud osamaksete summaga.

66. Panga *ex ante* osamaksed konkreetsel aastal kujutavad endast seega ennekõike murdosa sihttaseme summast ja näitavad üksnes „muuseas" asjaomase panga riskiprofiili. Teiste sõnadega: kui järsku oleks kõigil pankadel olukorras, kus nende hoiuste summa jääb samaks, madal riskiprofiil, ei kogutaks – teisiti, kui lubavad oletada apellandi väited – siiski *ex ante* osamaksete väiksemat kogusummat aasta kohta. Selle asemel kogutakse tervikuna alati summa, mis vastab 1/8-le veidi rohkem kui 1%-st eelmise aasta tagatud hoiustest, et saavutada algse perioodi lõpuks kogusumma, mis vastab vähemalt 1%-le kõigist tagatud hoiustest 2024. aastal.[38]

67. See tähendab samal ajal, et panga individuaalne osamakse oleneb alati otsustaval määral ka nende teiste pankade arvust ja individuaalsetest osamaksetest, kes on asjaomasel aastal, st asjakohasel kuupäeval kohustatud osamakseid tasuma.[39] Ühe panga osamakse kohandamine nõuaks seetõttu alati ka teiste pankade osamaksete kohandamist. Kui osamakseid osamakseaasta jooksul pidevalt kohandataks, oleks järelikult võimatu õiguskindlalt kindlaks määrata kõigi pankade individuaalsed osamaksed.[40] Sel põhjusel sätestab delegeeritud määruse 2015/63 artikli 12 lõige 2, et staatuse muutumine osamakseperioodi jooksul ei mõjuta asjaomasel aastal tasutavat osamakset. Sellele vastavalt välistab ühtse kriisilahenduskorra määruse artikli 70 lõige 4 põhimõtteliselt juba saadud osamaksete tagastamise, kuna muidu tuleks puudu olev summa sisse nõuda teistelt pankadelt. Nagu Euroopa Kohus on juba otsustanud, tuleb mõistet „staatuse muutumine" tõlgendada laialt,[41] kuna see peab selles kontekstis hõlmama kõiki olukordi, mis võivad avaldada mõju teiste pankade osamaksete tasumise koormusele, eelkõige seega ka osamaksete tasumiseks kohustatud panga väljumist süsteemist.

[34] Vt ka komisjoni 10. juuli 2013. aasta ettepanek ühtse kriisilahenduskorra määruse kohta, COM(2013) 520 (final), lk 15.

[35] Vt ühtse kriisilahenduskorra määruse põhjendus 107.

[36] Vt selle kohta ka minu ettepanek kohtuasjades Aeris Invest *vs.* SRB ja Algebris (UK) ning Anchorage Capital Group *vs.* SRB (C-874/19 P ja C-934/19 P, EU:C:2021:563, punkt 104). Vt ka komisjoni 10. juuli 2013. aasta ettepanek ühtse kriisilahenduskorra määruse kohta, COM(2013) 520 (final), lk 15.

[37] 15. juuli 2021. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Landesbank Baden-Württemberg ja SRB (C-584/20 P ja C-621/20 P, EU:C:2021:601, punkt 113).

[38] Vt juba käesoleva ettepaneku punkt 54.

[39] Vt rakendusmääruse 2015/81 põhjendus 11.

[40] Vt selle kohta 14. novembri 2019. aasta kohtuotsus State Street Bank International (C-255/18, EU:C:2019:967, punkt 43).

[41] 14. novembri 2019. aasta kohtuotsus State Street Bank International (C-255/18, EU:C:2019:967, punkt 44).

68. Iga-aastane *ex ante* osamakse ühtsesse kriisilahendusfondi ei väljenda seega kvantitatiivselt riski, mis tuleneb ühe aasta jooksul pidevalt järelevalve all olevast pangast finantsstabiilsusele või ühtse kriisilahendusfondi vahendite kasutamisele. Sel põhjusel on kestus, mille jooksul kuulub osamaksete tasumiseks kohustatud pank osamakseaastal ühtse kriisilahenduskorra määruse kohaldamisalasse, tasumisele kuuluva osamakse summa seisukohast tähtsusetu.

69. Sellest järeldub, et iga-aastast osamakset ei saa pidada „nõuetekohaselt saaduks" ühtse kriisilahenduskorra määruse artikli 70 lõike 4 tähenduses mitte üksnes siis, kui pank kuulub kogu osamakseaasta jooksul ühtse kriisilahenduskorra määruse kohaldamisalasse. See asjaolu ei kujuta endast – vastupidi sellele, mida apellant väidab apellatsioonkaebuse neljanda väite raames – osamaksete tasumise kohustuse õiguslikku alust. Selle asemel on osamaksete tasumise kohustuse puhul otsustava tähtsusega, et krediidiasutusel oleks määrava tähtsusega kuupäeval osalevate liikmesriikide territooriumil tegevusluba. Selles väljendub põhimõte, et tegemist on rahastamisega pangandussektori kui terviku poolt avalikes huvides ja mitte üksikute pankade huvides. [42]

70. Sellega annab pank olenevalt sellest, mis ajal ühtse kriisilahendusfondi algse perioodi jooksul ta saab tegevusloa, suurema või väiksema panuse ühtse kriisilahendusfondi sihttasemesse. Pangad, kes ühinevad alles pärast algset perioodi, ei pea võib-olla (esialgu) koguni üldse osamakseid tasuma. See võib esmapilgul tunduda ebaõiglane. Ei ole aga muud võimalust, kui koguda osamakseid praegu turul tegutsevatelt ettevõtjatelt. Nende arv muidugi kõigub.

71. Delegeeritud määruse 2015/63 artikli 12 lõige 2 kinnitab selles kontekstis ühtse kriisilahenduskorra määruse artikli 70 lõikes 4 väljendatud põhimõtet, et *ex ante* osamaksed arvutatakse tähtpäeva põhimõtte alusel, kuna muidu oleks osamakseid võimatu usaldusväärselt arvutada ja koguda. [43]

72. See selgitus on vajalik, kuna artikli 12 lõige 1 sätestab erandi tähtaja põhimõttest. Selle kohaselt määratakse värskelt järelevalve alla võetud krediidiasutuste ja investeerimisühingute puhul, mille üle ei tehtud järelevalvet kogu osamakseperioodi jooksul, osaline osamakse kindlaks, lähtudes esimese osamakseperioodi nende täiskuude arvust, mil krediidiasutuse või investeerimisühingu üle tehti järelevalvet. Delegeeritud määruse 2015/63 artikli 13 lõige 5 sätestab, et selline krediidiasutus või investeerimisühing tasub osalise aasta osamakse koos järgmise osamakseperioodi eest tasutava aasta osamaksega. Teisisõnu kogutakse värskelt järelevalve alla võetud krediidiasutustelt esimesel osamakseaastal täiendav osaline osamaks „eelmise aasta eest". Sellele on Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 144 õigesti viidanud.

73. Seevastu ei ole apellandilt alates 2019. aastast kogutud enam ühtegi osamakset, kuigi ta tegutses veel 2018. aasta ühe osa vältel ja andis sellega eelkõige panuse tagatud hoiuste summasse, mis on 2019. aasta sihtsumma arvutamise aluseks. Määrava tähtsusega kuupäeval 1. jaanuaril 2019 ei kuulunud ta enam osamaksete tasumiseks kohustatud pankade hulka. See kinnitab, et esmajoones ei ole tähtis pangast ühe aasta jooksul konkreetselt tulenev risk.

74. Vastupidi apellandi teise väite raames esitatud märkustele ei nähtu delegeeritud määruse 2015/63 artikli 12 lõikest 2 seega, et kõik osamakseaasta jooksul toimuvad muutused, mis ei kujuta endast staatuse muutumist, peavad viima osamaksete (tagantjärele) kohandamiseni. Selle asemel kinnitab see säte üksnes tähtpäeva põhimõtet, millest selle artikli lõige 1 erandi kehtestab.

[42] Vt ühtse kriisilahenduskorra määruse põhjendused 20 ja 102.

[43] Vt selle kohta 14. novembri 2019. aasta kohtuotsus State Street Bank International (C-255/18, EU:C:2019:967, punkt 43).

75. Üksnes käsitluse täielikkuse huvides olgu siinkohal märgitud, et delegeeritud määruse 2015/63 artikli 12 lõige 1 ei põhjusta muu hulgas värskelt järelevalve alla võetud pankade põhjendamatut halvemasse olukorda panemist.

76. Ühtse kriisilahenduskorra määruse artiklites 69 ja 70 kehtestatud ning rakendusmäärusega 2015/81 ja delegeeritud määrusega 2015/63 edasi arendatud süsteem tagab, et hoolimata sellest, et pangandussektorile langevat koormust ei jaotata küll täiesti võrdselt,[44] tehakse seda siiski võimalikult õiglaselt. Sellele aitab muu hulgas kaasa delegeeritud määruse 2015/63 artikkel 12, mille kohaselt peab värskelt järelevalve alla võetud pank maksma „mineviku eest", süsteemist väljuv pank aga just ei pea tulevikus koormust kandma. Seda seetõttu, et värskelt järelevalve alla võetud pank jääb eeldatavasti veel pikka aega pangandussektorisse, mille stabiliseerimise eesmärki ühtne järelevalvemehhanism abstraktselt järgib. Ka sellise korralduse valik on seetõttu hõlmatud seadusandja ulatusliku kaalutlusõigusega selles valdkonnas.[45]

3) Vahejäreldus

77. Eespool esitatud kaalutlustest tuleneb, et 2018. aasta osamakset ei saa selle tõttu, et apellandi tegevusluba tunnistati 2018. aastal kehtetuks, ümber arvutada ega ühte osa sellest tagastada. Järelikult tuleb apellatsioonkaebuse esimene, teine ja neljas väide tagasi lükata.

b) Kolmas, seitsmes ja kaheksas väide

78. Seda järeldust ei sea kahtluse alla muud sätted, millele apellant oma õigusliku seisukoha põhjendamiseks esimeses kohtuastmes tugines ning mille väära tõlgendamist või ebaõiget kohaldamist ta Üldkohtule kolmanda, seitsmenda ja kaheksanda väite raames ette heidab.

79. On tõsi, et delegeeritud määruse 2017/2361 artikkel 7 kehtestab SRB halduskulude katmiseks tehtavate osamaksete puhul sõnaselgelt üksnes osalise maksekohustuse, kui krediidiasutus kuulub ainult eelarveaasta teatud osa jooksul ühtse kriisilahenduskorra määruse kohaldamisalasse. Kolmanda väite raames väidab apellant, et Üldkohus rikkus õigusnormi, kui ta leidis, et neid osamakseid ei saa võrrelda ühtsesse kriisilahendusfondi tehtavate *ex ante* osamaksetega, ja välistas seetõttu delegeeritud määruse 2017/2361 artikli 7 analoogia alusel kohaldamise viimaste suhtes.[46]

80. Üldkohus ei rikkunud vaidlustatud kohtuotsuse punktis 86 siiski õigusnormi, kui ta märkis, et SRB halduskulude katmiseks tehtavad osamaksed tasutakse – erinevalt ühtsesse kriisilahendusfondi tehtavatest osamaksetest – vastusooritusena SRB haldustegevuse eest ühe aasta jooksul. Need vastavad seega kestusest olenevale koormusele. Selles mõttes on need osamaksed igal juhul „seotud" konkreetse aastaga. Ühtsesse kriisilahendusfondi tehtavad *ex ante* osamaksed järgivad seevastu eesmärki saavutada algsel perioodil järk-järgult ühtse kriisilahenduskorra määruse artikli 69 lõikes 1 kindlaks määratud sihttase, misjärel ei tule neid hoolimata aja möödumisest (vähemalt esialgu) enam tasuda.[47] Järelikult ei rikkunud Üldkohus õigusnormi, kui ta eitas nende kahte liiki osamaksete sarnasust.

[44] Vt selle kohta juba käesoleva ettepaneku punkt 69.

[45] Vt selle kohta 15. juuli 2021. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Landesbank Baden-Württemberg ja SRB (C-584/20 P ja C-621/20 P, EU:C:2021:601, punkt 117).

[46] Vt selle kohta eelkõige vaidlustatud kohtuotsuse punkt 86.

[47] Osamakseid saab uuesti sisse nõuda, kui sihttase väheneb näiteks rahaliste vahendite kasutamise tõttu alla 2/3 1%-st tagatud hoiuste summast, vt ühtse kriisilahenduskorra määruse artikli 69 lõike 4 esimene lõik ja käesoleva ettepaneku punkt 53.

81. Seega tuleb apellatsioonkaebuse kolmas väide tagasi lükata.

82. Seda arvestades on Üldkohus ka vaidlustatud kohtuotsuse punktis 109 õigesti järeldanud, et ka delegeeritud määruse 2015/63 artikli 17 lõigetest 3 ja 4 ei tulene käesoleva kohtuasjaga sarnases olukorras kohustust arvutada uuesti 2018. aasta osamakse summa.

83. Delegeeritud määruse artikli 17 lõiked 3 ja 4 näevad teatud asjaoludel ette osamakse ümberarvutamise, kui teavet, mille krediidiasutused peavad selle määruse artikli 14 lõigete 1–3 kohaselt esitama eelmise aasta 31. detsembriks, tuleb tagantjärele muuta. Kui apellant viitab sellele sättele seitsmenda väite raames tõendina (abstraktse) võimaluse kohta osamaksed tagantjärele ümber arvutada, siis on tema argumendid siiski tulemusetud. Seda seetõttu, et apellatsioonkaebuse rahuldamiseks on ainsana otsustav, kas Üldkohus eksis, kui ta leidis, et 2018. aasta osamaksena tasutud summat ei tule osaliselt tagasi maksta.

84. Igal juhul ei selgita apellant, mil määral on loa kehtetuks tunnistamise tõttu 2018. aastal vaja muuta või korrigeerida teavet, mille ta pidi 31. detsembriks 2017 SRB-le esitama. See, et delegeeritud määruse 2015/63 artiklis 17 ei ole lisaks ette nähtud ümberarvutamist teabe muutumise korral järgmisel aastal, tuleneb lihtsalt asjaolust, et iga-aastast osamakset ei arvutata selle aasta kohta käiva teabe põhjal, mil osamakset kogutakse. [48]

85. Järelikult tuleb ka apellatsioonkaebuse seitsmes väide tagasi lükata.

86. Lõpuks heidab apellant kaheksandas väites Üldkohtule ette, et see eksis, kui keeldus tema olukorra suhtes analoogia alusel kohaldamast rakendusmääruse 2015/81 artikli 7 lõiget 3. [49] Selle sätte kohaselt tühistatakse tagasivõtmatud maksekohustused, kui krediidiasutus väljub süsteemist. Kuna tagasivõtmatuid maksekohustusi võib ühtse kriisilahenduskorra määruse artikli 70 lõike 3 kohaselt tasuda osamakse tasumise asemel sularahas, siis peaksid *ex ante* osamaksed süsteemist väljumise korral jagama „sama saatust" tagasivõtmatute maksekohustustega. Seega olukorras, kus viimased sellisel juhul tühistataks, tuleks rahalised osamaksed tagastada.

87. Rakendusmääruse 2015/81 artikli 7 lõige 3 sätestab siiski üksnes seda, et tagasivõtmatud maksekohustused tühistatakse ja nende tagatised tagastatakse. See ei tähenda aga, et tagasivõtmatule maksekohustusele vastav summa võetakse ühtsest kriisilahendusfondist. Seda seetõttu, et rakendusmääruse 2015/81 artikli 7 lõike 1 kohaselt ei mõjuta tagasivõtmatute maksekohustuste kasutamine kuidagi ühtse kriisilahendusfondi finantssuutlikkust ja likviidsust. Selle instrumendi ainus eesmärk on tagada, et summat ei tule maksta viivitamata, vaid alles nõudmisel. Rakendusmääruse 2015/81 artikli 7 lõikest 2 tuleneb, et tagasivõtmatu maksekohustuse tühistamine ja tagatise tagastamine toimub alati ainult osamakse saamise vastu. Sama peab seega kehtima ka süsteemist väljumise korral lõike 3 kohaselt, kuna muidu ei saavutaks tagasivõtmatud maksekohustused kunagi oma eesmärki. Seetõttu ei tähenda tagasivõtmatu maksekohustuse tühistamine ja tagatise tagastamine, et sellele instrumendile vastavat osamakset ei ole vaja tasuda. Selle asemel peab süsteemist väljumine viima tagasivõtmatute maksekohustuste sissenõudmiseni, mida SRB on apellatsioonimenetluses ka kinnitanud.

[48] Vt selle kohta juba käesoleva ettepaneku punktid 54–56.

[49] Vt vaidlustatud kohtuotsuse punktid 110 ja 111.

88. Seega ei õigusta rakendusmääruse 2015/81 artikli 7 lõige 3 – viitega vajadusele võrdselt kohelda tagasivõtmatuid maksekohustusi ja rahalisi osamakseid – viimaste (osalist) tagastamist juhul, kui krediidiasutus väljub süsteemist.

89. Sellest järeldub, et ka apellatsioonkaebuse kaheksas väide tuleb tagasi lükata.

c) Kümnes väide

90. Eespool esitatud seisukohti arvestades tuleb tagasi lükata ka apellatsioonkaebuse kümnes väide, milles apellant heidab Üldkohtule ette, et see leidis vaidlustatud kohtuotsuse punktis 136 ekslikult, et ühtse kriisilahenduskorra määruse artikli 70 lõige 4 on ühetähenduslik, ja jättis seetõttu tähelepanuta õiguskindluse põhimõtte nõuded.

91. Nagu eespool märgitud, on ühtse kriisilahenduskorra määruse artikli 70 lõike 4 tähendus tuletatav ühtsesse kriisilahendusfondi osamaksete kogumise süsteemi toimimisest ja eesmärkidest.

92. Kümnes väide põhineb seetõttu sellel, et vääralt on mõistetud õigusnormide selguse nõuet, mis tuleneb õiguskindluse põhimõttest.[50] Sest asjaolu, et säte vajab tõlgendamist ja seda tuleb käsitleda koos muude normidega, ei tähenda, et säte on selle nõudega vastuolus.[51]

93. Järelikult tuleb ka kümnes väide tagasi lükata.

d) Viies ja üheteistkümnes väide

94. Apellatsioonkaebuse üheteistkümnendas väites heidab apellant Üldkohtule ette, et see eiras õigusnormide tõlgendamisel proportsionaalsuse põhimõtte tähtsust.

95. Selles kontekstis esitatud argumendid põhinevad lõppkokkuvõttes kohtuotsuse vääral tõlgendusel, mille kohaselt Üldkohus väidetavalt otsustas, et osamaksete tagastamine on ühtse kriisilahenduskorra määruse artikli 70 lõike 4 alusel alati ja kõigil tingimustel välistatud, mis on apellandi arvates ebaproportsionaalne. Selline järeldus läheks aga ilmselgelt kaugemale vaidluse esemest ja Üldkohus ei ole seda vaidlustatud kohtuotsuses ka järeldanud.

96. Apellant ei ole seevastu selgitanud, miks viib ühtse kriisilahenduskorra määruse artikli 70 lõike 4 kohaldamine tema puhul ebaproportsionaalse tulemuseni, vaid esitas sellise tulemuse kohta hüpoteetilised näited.

97. On tõsi, et kaheteistkümnendat väidet võib koos viienda väitega, milles apellant heidab Üldkohtule ette, et see eiras punktis 147 tema väidet ühtse kriisilahenduskorra määruse artikli 70 lõike 4 õigusvastasuse kohta, mõista nii, et apellant väidab, et see säte on kehtetu, kuna viib esitatud näidetes ebaproportsionaalsete tagajärgedeni. Apellant ei ole aga ka selgitanud, miks see nii on ja miks ei ole eelkõige esitatud näidetes võimalik ühtse kriisilahenduskorra määruse

[50] Vt nt 9. juuli 2015. aasta kohtuotsus Cabinet Medical Veterinar Dr. Tomoiagă Andrei (C-144/14, EU:C:2015:452, punktid 34 ja 35).

[51] Vt selle kohta 28. juuni 2005. aasta kohtuotsus Dansk Rørindustri jt *vs.* komisjon (C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P–C-208/02 P ja C-213/02 P, EU:C:2005:408, punktid 217 ja 218) ning 28. märtsi 2017. aasta kohtuotsus Rosneft (C-72/15, EU:C:2017:236, punkt 167).

artikli 70 lõiget 4 proportsionaalselt tõlgendada.[52] See on omakorda tingitud apellandi ekslikust oletusest, nagu oleks Üldkohus otsustanud, et *ex ante* osamaksete tagastamine on ühtse kriisilahenduskorra määruse artikli 70 lõiget 4 arvestades kõigil mõeldavatel juhtudel välistatud.

98. Järelikult tuleb ka apellatsioonkaebuse viies ja üheteistkümnes väide tagasi lükata.

e) Kaheteistkümnes väide

99. Apellatsioonkaebuse kaheteistkümnenda väite raames heidab apellant Üldkohtule ette, et see tõlgendas vääralt põhimõtet *nemo auditur propriam turpitudinem allegans*. Üldkohus leidis vaidlustatud kohtuotsuse punktis 172 vääralt, et ühtse kriisilahenduskorra määruse artikli 18 lõike 1 alusel vastu võetud SRB 23. veebruari 2018. aasta otsuse väidetav õigusvastasus, mille kohaselt on apellant (tõenäoliselt) maksejõuetu, aga kriisilahenduse meetmed ei ole vajalikud, ei mõjuta vaidlustatud otsuse õiguspärasust. Apellant on seisukohal, et ühtse kriisilahenduskorra määruse artikli 18 lõike 1 alusel tehtud ühtse kriisilahendusfondi otsus üleüldse viiski tema tegevusloa kehtetuks tunnistamiseni 11. juulil 2018. Kuna SRB kõnealune otsus on aga õigusvastane, ei saa viimane sellele tugineda keeldumaks talle andmast tegevusloa kehtetuks tunnistamise tõttu ühtse kriisilahendusfondi „kaitset" ilma talle samal ajal *ex ante* osamakseid tagastamata.

100. Eespool esitatud sedastustest tuleneb siiski ühest küljest, et väide, mille kohaselt takistatakse apellanti tema tegevusloa kehtetuks tunnistamise tõttu kasutamast ühtset kriisilahendusfondi, olgugi et ta oli selle eest „tasunud", on faktiliselt väär.[53] Teisest küljest kehtib eeldus, et kuni tühistamiseni on liidu institutsioonide aktid õiguspärased ja seega kehtivad.[54] Sellele vastavalt märkis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 171 õigesti, et ühtse kriisilahenduskorra määruse artikli 18 lõike 1 alusel tehtud SRB otsuse väidetav õigusvastasus ei mõjuta kõnealust menetlust, kuna see ei ole selle menetluse ese.

101. Järelikult tuleb ka apellatsioonkaebuse kaheteistkümnes väide tagasi lükata.

f) Järeldus

102. Järelikult ei rikkunud Üldkohus õigusnormi, kui ta järeldas vaidlustatud kohtuotsuse punktis 130, et 2018. aasta osamaksena tasutud summa ühe osa tagastamine apellandi tegevusloa kehtetuks tunnistamise tõttu on sellel aastal välistatud.

[52] Õigusnorm loetakse kehtetuks ainult siis, kui seda ei ole võimalik tõlgendada kooskõlas kõrgemal seisvate põhimõtete või õigusnormidega, vt selle kohta 29. juuni 1995. aasta kohtuotsus Hispaania *vs.* komisjon (C-135/93, EU:C:1995:201, punkt 37); 4. oktoobri 2001. aasta kohtuotsus Itaalia *vs.* komisjon (C-403/99, EU:C:2001:507, punktid 28 ja 37) ning 26. juuni 2007. aasta kohtuotsus Ordre des barreaux francophones et germanophone jt (C-305/05, EU:C:2007:383, punkt 28).

[53] Vt eelkõige käesoleva ettepaneku punktid 64–69.

[54] Vt 2. oktoobri 2014. aasta kohtuotsus Strack *vs.* komisjon (C-127/13 P, EU:C:2014:2250, punkt 78); 28. jaanuari 2016. aasta kohtuotsus Éditions Odile Jacob *vs.* komisjon (C-514/14 P, ei avaldata, EU:C:2016:55, punkt 40) ning 10. septembri 2019. aasta kohtuotsus HTTS *vs.* nõukogu (C-123/18 P, EU:C:2019:694, punkt 100).

2. Õigus saada tagasi 2015. aasta osamakse „ülejäänud osa" (kuues ja üheksas väide)

103. Apellatsioonkaebuse kuuendas ja üheksandas väites vaidleb apellant sisuliselt vastu tõlgendusele, mille Üldkohus andis ühtse kriisilahenduskorra määruse artikli 70 lõikele 4 seoses 2015. aasta osamaksega. Üldkohus leiab, et selle sättega on hoolimata rakendusmääruse 2015/81 artikli 8 lõikes 2 kehtestatud mahaarvamiskorrast vastuolus 2015. aasta osamakse „ülejäänud osa" tagastamine.

104. Meeldetuletuseks: pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiiv kohustab alates 1. jaanuarist 2015 kõiki liikmesriike looma riiklikud kriisilahendusrahastud, mis selle direktiivi artiklite 102 ja 103 kohaselt täidetakse samuti teatava sihttaseme saavutamiseni pankadelt kogutavate *ex ante* osamaksetega. Pangandusliidus osalevate liikmesriikide jaoks on selle kohustuse praktiline tähtsus siiski väike, kuna kõigi finantsinstitutsioonide jaoks, kelle suhtes kohaldatakse ühtse kriisilahenduskorra määrust, asus alates 1. jaanuarist 2016 riiklike rahastute asemele ühtne kriisilahendusfond.[55] Selleks et tugevdada ühtse kriisilahendusfondi finantsseisundit alates selle loomisest, kohustusid pangandusliidus osalevad liikmesriigid seetõttu valitsustevahelise lepingu raames kandma 2015. aastal pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi artikli 103 alusel neilt finantsinstitutsioonidelt kogutud osamaksed täies ulatuses üle ühtsesse kriisilahendusfondi.[56] Alates 1. jaanuarist 2016 arvutatakse nende finantsinstitutsioonide osamaksed põhimõtteliselt[57] ühtse kriisilahenduskorra määruse artiklite 69 ja 70 alusel. Ühtse kriisilahenduskorra määruse artikli 67 lõike 4 kohaselt koguvad neid osamakseid endiselt liikmesriikide kriisilahendusasutused, kes kannavad need vastavalt valitsustevahelisele lepingule üle ühtsesse kriisilahendusfondi.

105. Rakendusmääruse 2015/81 artikli 8 lõige 2 sätestab, et pankade poolt 2015. aastal makstud osamakse arvatakse ühtse kriisilahendusfondi algse perioodi jooksul järk-järgult maha ühtse kriisilahenduskorra määruse artiklite 69 ja 70 alusel kogutud osamaksetest. Tegelikkuses arvatakse ühtse kriisilahenduskorra määruse artikli 70 alusel koostoimes delegeeritud määrusega 2015/63 panga iga-aastasest individuaalsest osamaksest maha 1/8 kõnealuse krediidiasutuse poolt 2015. aastal tasutud osamaksest.[58]

106. Apellandi arvates jättis Üldkohus tähelepanuta, et sellest mehhanismist tuleneb, et 2015. aasta osamakse kujutab endast üksnes „ettemakset" ühtsesse kriisilahendusfondi, mis tuleb pankadele, kes selle on tasunud, lõpuks tagasi maksta. Kuna seda ei ole enne algse perioodi lõppu süsteemist väljuva panga puhul võimalik saavutada tulevastelt osamaksetelt mahaarvamisega, tuleb talle ülejäänud summa seetõttu süsteemist väljumise ajal tagastada. Seda, et selline tagastamine on võimalik, tõendab otsus SRB/ES/SRF/2018/03, millega määratakse kindlaks 2018. aasta *ex ante* osamaksed.[59] Selle otsuse kohaselt makstakse pankadele, kelle puhul toob nende 2015. aasta osamakse osa mahaarvamine 2018. aasta osamaksest kaasa negatiivse summa, vahe välja. Seetõttu rikkus Üldkohus õigusnormi, kui ta järeldas, et 2015. aasta osamakse „ülejäänud osa" tagastamine on ühtse kriisilahenduskorra määruse artikli 70 lõike 4 kohaselt välistatud.

[55] Pangandusliidus osalevates liikmesriikides kogutakse osamakseid riiklikku rahastusse veel ainult ettevõtjatelt, kelle suhtes ei kohaldata ühtse kriisilahenduskorra määrust.

[56] Vt valitsustevahelise lepingu põhjendus 12 ja artikli 3 lõige 3.

[57] Vt üksikasjade kohta rakendusmääruse 2015/81 artikli 8 lõige 1.

[58] Vt vaidlustatud kohtuotsuse punkt 100.

[59] Vt käesoleva ettepaneku punkt 33.

107. On tõsi, et 2015. aasta osamakse arvatakse maha selle tasunud pankade iga-aastastest *ex ante* osamaksetest ning nad ei pea seda lõppkokkuvõttes „lisaks" maksma. Tegelikult on rakendusmääruse 2015/81 artikli 8 lõike 2 alusel pank, kellel oli juba 1. jaanuaril 2015 pangandusliidus osalevas liikmesriigis tegevusluba ja kes on tasunud 2015. aasta osamakse, maksnud algse perioodi lõpus sama suure summa kui temaga suuruse ja riskiprofiili poolest sarnane pank, kes alustas tegevust alles 1. jaanuaril 2016 ja on kogu algse perioodi jooksul kohustatud tasuma osamakseid.

108. Sellest ei järeldu siiski, et 2015. aasta osamakse puhul on tegemist „ettemaksega", mis tuleb tagastada. Samuti ei tähenda see, et 2015. aasta osamakse „ülejäänud osa", mida ei ole veel tulevastest osamaksetest maha arvatud, saab pangale, kes väljub enne algse perioodi lõppu ühtsest järelevalvemehhanismist ega tasu seega enam osamakseid, tagastada.

109. Seda seetõttu, et nagu Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 117 õigesti märkis, moodustavad 2015. aasta osamaksed pärast seda, kui need on vastavalt valitsustevahelisele lepingule ühtsesse kriisilahendusfondi üle kantud, lahutamatu osa selle rahalistest vahenditest. Neid käsitletakse samamoodi nagu kõiki muid osamakseid, mida ka edaspidi kogutakse riigi tasandil, kuid mis kantakse vastavalt valitsustevahelisele lepingule üle ühtsesse kriisilahendusfondi.[60] See on ka mõttekas, kuna pangandusliidus osalevate liikmesriikide jaoks asendatakse riiklikud rahastud igal juhul ühtse kriisilahendusfondiga.[61]

110. Seega võetakse kõigi 2015. aastal kogutud osamaksete summat algusest saadik arvesse kogusumma arvutamisel, mis tuleb koguda, et saavutada ühtse kriisilahendusfondi 2024. aastaks prognoositud sihttase. Seega seda raha ei oleks, kui igale enne algse perioodi lõppu süsteemist väljunud pangale tagastataks 2015. aasta osamakse ülejäänud osa. Seetõttu tuleb ka 2015. aasta osamaksete suhtes kohaldada ühtse kriisilahenduskorra määruse artikli 70 lõikes 4 sätestatud põhimõtet, et nõuetekohaselt saadud osamakseid ei saa tagastada.[62]

111. Ka viienda väite raames rõhutatud asjaolu, et osamaksete mahaarvamine rakendusmääruse 2015/81 artikli 8 lõike 2 alusel võib konkreetsel juhul kaasa tuua negatiivse summa, mis seejärel makstakse asjaomasele pangale, ei tähenda, et 2015. aasta osamaksed saaks ühtsest kriisilahendusfondist uuesti välja võtta.

112. Pigem on kõnealune väljamakse tingitud kahest süsteemsest põhjusest: esiteks ei või ühtse kriisilahenduskorra määruse artikli 70 lõike 2 esimese lõigu kohaselt koguda igal aastal rohkem kui 1/8 sihttasemest, millele viitas ka Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 100. Selle sätte eesmärk on tagada, et osamaksed jaotataks ühtlaselt ega tekitataks pangandussektorile ülemäärast majanduslikku koormust, millel võib olla destabiliseeriv mõju. Kui pärast mahaarvamist võib-olla saadud negatiivset summat asjaomasele pangale ei makstaks, ületaks sissenõutav summa kõnealusel aastal aga 1/8 sihttasemest. Seda seetõttu, et 2015. aasta osamaksed on alates nende ülekandmisest ühtsesse kriisilahendusfondi valitsustevahelise lepingu alusel lahutamatu osa ühtse kriisilahendusfondi rahalistest vahenditest.[63]

113. Teiseks peab pangandussektor tervikuna tagama kaheksa-aastase perioodi jooksul vähemalt 1% kõigist osalevates liikmesriikides tagatud hoiustest. Iga pank peab sellest summast tasuma aga maksimaalselt nii suure osa, mis koosneb põhimõtteliselt kaheksast iga-aastasest osamaksest. On

[60] Vt ühtse kriisilahenduskorra määruse artikli 67 lõige 4 ja valitsustevahelise lepingu artikli 1 lõige 1 ja artikli 3 lõige 1.

[61] Vt valitsustevahelise lepingu põhjendus 9.

[62] Vt selle kohta juba käesoleva ettepaneku punkt 67.

[63] Vt juba käesoleva ettepaneku punkt 108.

tõsi, et seadusandja oleks võinud kindlaks määrata ka teistsuguse maksimaalse individuaalse osamakse; puuduvad aga pidepunktid selle kohta, et selliselt kindlaks määratud ülempiiri puhul oleks tehtud kaalutlusviga.[64]

114. Selleks et ühtsel kriisilahendusfondil oleks aga ka juba esimesel tegevusaastal piisavalt vahendeid, oli vaja sellel aastal anda tema käsutusse juba stardikapital 2015. aasta osamakse vormis. See ei suurendanud aga sihttaset ega lühendanud algse perioodi kestust.

115. Ilma rakendusmääruse 2015/81 artikli 8 lõikes 2 kehtestatud mahaarvamiskorrata tasuks seetõttu pank, kes oli või on kohustatud tasuma osamakseid juba enne ühtse kriisilahenduskorra määruse jõustumist ja kuni algse perioodi lõpuni, aga kindlaksmääratud maksimaalsest osamaksest suuremat osamakset. Nagu Üldkohus seetõttu vaidlustatud kohtuotsuse punktis 124 õigesti märkis, tagab mahaarvamiskord, et 2015. aasta osamaksete ülekandmine ühtsesse kriisilahendusfondi ei põhjustaks asjaomaste pankade vahelist ebavõrdsust seoses finantskoormuse jagamisega.

116. Seejuures tasub apellant, kuna ta ei ole alates 2019. aastast enam kohustatud osamakseid tasuma, kokku igal juhul maksimaalsest osamaksest väiksema summa, kuigi talle „ülejäänud osa" ei tagastata. On tõsi, et ta on tasunud suurema summa kui sama suuruse ja riskiprofiiliga hüpoteetiline võrdluspank, kes alustas tegevust alles 1. jaanuaril 2016 ja väljus apellandiga samal ajal uuesti süsteemist.

117. Nagu siiski eespool selgitatud, on osamakse tasumise individuaalse kohustuse erinevused olenevalt sellest, millal pank algsel perioodil tegevust alustab, süsteemile omased ja neid ei saa täielikult vältida.[65] See tuleneb lõppkokkuvõttes asjaolust, et pangandussektoril ei ole võimalik sihttaset kokku koguda ühekorraga, vaid ainult pikema perioodi jooksul, ning pangandussektori koosseis selle perioodi jooksul muutub. See ei saa aga viia selleni, et iga muutuse puhul tuleks alustada justkui „algusest". Muidu satuks sihttaseme saavutamine 2024. aastaks tõsiselt ohtu.[66]

118. Järelikult ei rikkunud Üldkohus õigusnormi ka siis, kui ta leidis, et 2015. aasta osamakse „ülejäänud osa" ei saa juhul, kui pank väljub süsteemist algsel perioodil, tagastada.

119. Seega tuleb apellatsioonkaebuse kuues ja üheksas väide tagasi lükata.

3. Vaidlustatud otsuse vormiline õiguspärasus (apellatsioonkaebuse kolmeteistkümnes väide)

120. Mis puudutab vaidlustatud otsuse vormilist õiguspärasust, siis leidis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 174–180, et SRB otsus vastab ELTL artiklis 296 kehtestatud põhjendamiskohustusele. Seda seetõttu, et see sisaldab olulisi faktilisi asjaolusid ja SRB arusaama asjakohastest õigusnormidest, millele ta apellandi taotluse rahuldamata jätmisel tugines.

[64] Seadusandja ulatusliku kaalutlusõiguse kohta selles valdkonnas vt juba käesoleva ettepaneku punktid 60 ja 76.

[65] Vt selle kohta juba käesoleva ettepaneku punktid 69 ja 76.

[66] Vt selle kohta 14. novembri 2019. aasta kohtuotsus State Street Bank International (C-255/18, EU:C:2019:967, punkt 43).

121. Kolmeteistkümnendas väites heidab apellant Üldkohtule sisuliselt ette, et see kohaldas seejuures väära kriteeriumi, kuna SRB otsuse kinnitamine nõudis vaidlustatud kohtuotsuses täiendavate õiguslike asjaolude käsitlemist ja seetõttu ei saanud seda pidada piisavalt põhjendatuks. Lisaks näitasid Üldkohtu istungil esitatud küsimused ja toimunud arutelud, et SRB põhjendused ei olnud piisavad.

122. Need argumendid eiravad ilmselgelt põhjendamisnõude mõtet ja eesmärki. Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt on selle nõude eesmärk võimaldada huvitatud isikutel täielikult infomeerituna otsustada, kas esitada selle otsuse peale hagi, ning pädeval kohtul kontrolli teha. Seetõttu ei pea põhjendustes olema nimetatud kõik asjakohased faktilised ja õiguslikud asjaolud.[67] Põhjendamisnõude järgimist tuleb eristada põhjenduste sisulisest õigsusest.[68] Seetõttu võivad ka sisult väärad põhjendused ELTL artiklit 296 arvestades olla piisavad.[69]

123. Järelikult ei tõenda asjaolu, et Üldkohus võttis SRB õigusliku tõlgenduse kinnitamisel arvesse muid õiguslikke asjaolusid, ega see, et teatud punktide kohta esitati vastuolulisi seisukohti, et Üldkohus rikkus õigusnormi, kui ta leidis, et vaidlustatud otsus oli piisavalt põhjendatud.

124. Seega tuleb ka apellatsioonkaebuse kolmeteistkümnes väide tagasi lükata.

C. Kohtukulud

125. Eespool esitatud kaalutlusi arvestades tuleb apellatsioonkaebus tervikuna rahuldamata jätta. Järelikult otsustab Euroopa Kohus kodukorra artikli 184 lõike 2 kohaselt kohtukulude jaotamise. Kodukorra artikli 138 lõike 1 kohaselt, mida kodukorra artikli 184 lõike 1 kohaselt kohaldatakse apellatsioonimenetluse suhtes, on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna SRB on kohtukulude hüvitamist nõudnud, tuleb apellandi kohtukulud jätta tema enda kanda ning mõista temalt välja apellatsioonimenetluse ja SRB kohtukulud.

126. Kodukorra artikli 140 lõike 1 kohaselt, mida samuti kohaldatakse apellatsioonimenetluse suhtes, kannavad menetlusse astunud liikmesriigid ja institutsioonid ise oma kohtukulud. Muu hulgas võib Euroopa Kohus kodukorra artikli 184 lõike 4 kohaselt jätta esimeses astmes menetlusse astuja, kes ei ole ise apellatsioonkaebust esitanud, kohtukulud tema enda kanda, kui ta on osalenud Euroopa Kohtu menetluse kirjalikus või suulises osas. Järelikult tuleb otsustada, et komisjon kannab ise oma kohtukulud.

VI. Ettepanek

127. Kõiki eespool esitatud põhjendusi arvestades teen Euroopa Kohtule ettepaneku otsustada järgmiselt:

1. Jätta apellatsioonkaebus rahuldamata.

[67] Vt 15. juuli 2021. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Landesbank Baden-Württemberg ja SRB (C-584/20 P ja C-621/20 P, EU:C:2021:601, punktid 103 ning 104).

[68] Vt 10. juuli 2008. aasta kohtuotsus Bertelsmann ja Sony Corporation of America *vs.* Impala (C-413/06 P, EU:C:2008:392, punkt 181); 15. novembri 2012. aasta kohtuotsus nõukogu *vs.* Bamba (C-417/11 P, EU:C:2012:718, punkt 60) ning 22. aprilli 2021. aasta kohtuotsus nõukogu *vs.* PKK (C-46/19 P, EU:C:2021:316, punktid 55 ja 56).

[69] 10. juuli 2008. aasta kohtuotsus Bertelsmann ja Sony Corporation of America *vs.* Impala (C-413/06 P, EU:C:2008:392, punkt 181).

2. Jätta ABLV Bank ASi (likvideerimisel) kohtukulud tema enda kanda ja mõista temalt välja apellatsioonimenetluse ning SRB kohtukulud.

3. Jätta komisjoni kohtukulud tema enda kanda.